

2018-04-04

KHÁI NIỆM

Rối loạn tâm thần và hành vi bất hợp thời kỳ sinh đẻ gồm những rối loạn thường gặp như: trầm cảm, loạn thần, rối loạn hành vi tác phong... xảy ra trong vòng 6 tuần kể từ khi ngườiphụ nữ sinh đẻ. Trong thời kỳ này ngườiphụ nữ không mắc các tổn thương tổn thương não hoặc bệnh lý nội khoa nào gây ra rối loạn tâm thần, và các rối loạn tâm thần này cũng không phải là hậu quả trực tiếp của bất kỳ tổn thương nào.

Trong quá trình mang thai và sinh đẻ phụ nữ phải đối mặt với nhiều mất mát, phải thay đổi thói quen sinh hoạt, thay đổi trong các mối quan hệ, thay đổi hình dáng, sự quan tâm sự chăm sóc em bé...khiến ngườiphụ nữ căng thẳng lo lắng, rất cần sự quan tâm của ngườiphụ nữ, gia đình, bạn bè.

Các triệu chứng trầm cảm

- *Ba triệu chứng chính:* Khó chịu trầm cảm; Mất mát quan tâm thích thú trong các hoạt động; Giảm năng lượng và tăng sự mệt mỏi.

- *Bảy triệu chứng phụ biến khác:* Giảm sự tập trung chú ý; Giảm tính tự trọng và lòng tự tin, khó khăn trong việc quyết định; Ý tưởng tự tử và không xứng đáng; Nhìn vào tương lai mờ mịt và

bi quan; Ý tưởng và hành vi tự huỷ hoại hoặc tự sát; Rối loạn giấc ngủ; Thay đổi cảm giác ngon miệng với sự thay đổi trạng thái tâm thần.

Các triệu chứng loạn thần

Biểu hiện lâm sàng các triệu chứng loạn thần như ảo giác hoang tưởng

ĐẶC THÙ HỌ C

Nguy cơ xuất hiện các bệnh tâm thần ở phụ nữ trong giai đoạn sinh đẻ cao gấp 22 lần so với các thời điểm khác trong cuộc đời, nguy cơ nhập viện tâm thần nhiều nhất trong 3 tháng đầu sau sinh. Tỷ lệ rối loạn tâm thần sau sinh khác nhau, thường 10 – 15%.

NGUYÊN NHÂN

Rối loạn tâm thần sau sinh là sự kết hợp nhiều yếu tố: hormon, tâm lý, xã hội...

Nguyên nhân sinh học

Rối loạn tâm thần sau sinh liên quan đến thay đổi hormone.

Nguyên nhân tâm lý

Khi đưa trẻ ra đời thay đổi nhiều trong cuộc sống người mẹ. Sự kiệt sức sau khi sinh, thiếu ngủ vì chăm sóc con ban đêm, sự thay đổi thói quen sinh hoạt, thay đổi trong các mối quan hệ...

Các stress gia đình và xã hội

Sự quan tâm chăm sóc của gia đình, người khác có vai trò rất quan trọng, các sang chấn tâm lý trong cuộc sống, kinh tế khó khăn...

Nguyên nhân do tổn thương não

Trong thai kỳ mang thai đặc biệt là khi chuyển đổi người phụ nữ có nguy cơ rất cao bị tổn thương não như tủy sống, não, máu não, nhiễm trùng...

Một số yếu tố nguy cơ

- Tuổi của mẹ còn quá trẻ, mang thai ngoài ý muốn.
- Khó khăn trong việc chăm sóc trẻ, bệnh tật, gia đình.
- Phụ nữ có tiền sử rối loạn tâm thần trước khi mang thai.

ĐIỀU TRỊ

Cần phát hiện sớm nhất là giai đoạn 2 tuần sau sinh.

Tùy bệnh cảnh lâm sàng điều trị nội trú hoặc ngoại trú. Trong thời gian uống thuốc nên cho trẻ ngủ bú sữa mẹ.

Rối loạn trầm cảm sau đẻ ng thu c ch ng tr m c m. Rối loạn lo n th n s d ng thu c ch ng lo n th n. K t h p tr li u tâm lí (đ c bi t tr m c m sau sinh).

TIÊN L NG

Đi u tr th ng ti n tri n t t, b nh kh i hoàn toàn. Các thu c ch ng lo n th n, đi u tr c m xúc c n duy trì.

PHÒNG B NH

Tuyên truy n giáo d c ti n s n cho ph n mang thai và ch ng, cách chăm sóc bé, gi m nh ng lo ng căng th ng.

Gia đình xã h i là môi tr ng t t nh t đ i v i tâm lí s n ph .

Khi phát hi n có d u hi u b t th ng c n đi khám t i chuyên khoa tâm th n và ph s n.

VI N S C KH E TÂM TH N

Đ a ch : 78 Gi i Phóng – Ph ng Mai – Đ ng Đa – Hà N i

Tel: 02435765344

Fax: 02435765346

www.nimh.gov.vn Email: vskttqg@vnn.vn

